

Willem II van Holland: ?, februari 1227 - Hoogwoud, 28 januari 1256

Willem II was graaf van Holland en Zeeland (1234-1256) en koning van het Heilige Roomse Rijk (1248-1256).

Rooms-Duits (tegen-)koning

Regeerperiode: 1247-1256

Verkiezing: 3 oktober 1247 in Woeringen

Kroning: 1 november 1248 in Aken

Betwist door: Frederik II (1247-1250)

Koenraad IV (1247-1254)

Voorganger: Hendrik Raspe (Tegenkoning)

Opvolger: Richard van Cornwall (en Alfons X van Castilië)

Graaf van Holland

Regeerperiode: 1234-1256

Voorganger: Floris IV van Holland

Opvolger: Floris V van Holland

Willem II was de zoon van Floris IV van Holland en Machteld van Brabant. Op zevenjarige leeftijd volgde hij zijn vader op, toen deze in 1234 bij een toernooi in het Noord-Franse Corbie om het leven kwam. Een broer van zijn vader, eveneens Willem geheten, en later Otto, bisschop van Utrecht (ook een broer van zijn vader), werden regent. Als graaf van

Holland vormde hij een sterk bondgenootschap met Brabant tegen Vlaanderen. In 1247 verpandde hij Nijmegen aan de graaf van Gelre. Nijmegen is een Gelderse stad gebleven omdat het pand nooit is ingelost. Willem nam het besluit om zijn hoeve in 'Haga' om te bouwen tot een kasteel van waaruit hij efficiënt zijn gebieden kon besturen. Daarmee begon de functie van Den Haag als bestuurscentrum.

Rond 1250 nam Willem het initiatief voor de aanleg van het westelijk gedeelte van de huidige Schielands Hoge Zeedijk (ongeveer vanaf Kralingen naar het westen). Na zijn dood in 1256 werd het werk onder het bestuur van zijn zuster Aleid van Holland voltooid. In navolging van Brabantse steden gaf hij Haarlem (1245), Delft (1246), 's-Gravenzande (1246) en Alkmaar (1254) stadsrechten. Alleen 's-Gravenzande is later niet uitgegroeid tot een grote stad. In 1248 werden de stadsrechten van Zierikzee door hem bevestigd en uitgebreid. Dat deed hij ook, in 1254, met de Middelburgse stadsrechten uit 1217.

Strijd tegen Vlaanderen

De graven van Holland hadden Zeeland in leen van Vlaanderen. Omdat Zeeland in Duitsland lag, hadden de (Franse) graven van Vlaanderen het op hun beurt weer in leen van de Duitse koning. Willem gebruikte zijn positie als Duitse koning om Zeeland te onttrekken aan Vlaanderen. Dit leidde in 1253 tot de Slag bij Westkapelle, waar Vlaanderen werd verslagen door een bondgenootschap van Holland, Brabant en Henegouwen.

Als gevolg van deze ontwikkelingen deed Margaretha II van Vlaanderen haar aanspraken op Henegouwen over op Karel van Anjou.

Margaretha II van Vlaanderen

Karel van Anjou

Willem steunde zijn zwager Jan van Avesnes tegen Karel en kwam uiteindelijk in 1254 met Lodewijk IX van Frankrijk tot een regeling die Jan het graafschap Henegouwen liet behouden.

Lodewijk IX van Frankrijk

De aartsbisschop van Keulen had echter partij gekozen tegen Jan van Avesnes en begon onderhandelingen met Ottokar II van Bohemen om hem tot tegenkoning uit te roepen. Willem trad op 25 januari 1252 in het huwelijk met Elisabeth van Brunswijk. Willem en Elisabeth hadden een zoon:

- Floris V van Holland

Daarnaast had Willem bij een minnares nog een zoon: Dirk (ovl. 1312).

Wapen van Willem II als Rooms-koning

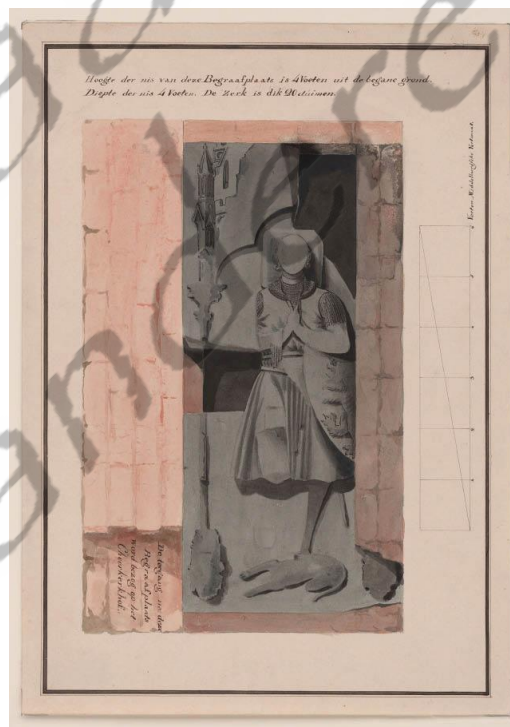
Beeld van Willem II van Holland op het Binnenhof in Den Haag

Willem II voerde verschillende oorlogen tegen de Westfriezen. Tijdens de veldtocht tegen de Westfriezen zakte hij op 28 januari 1256 bij Hoogwoud door het ijs van het Berkmeer. De Westfriezen vonden hem in machteloze positie en doodden hem. Toen ze doorhadden dat ze de koning hadden gedood, werd Willem begraven onder de hardplaat van een boerderij in Hoogwoud. Pas in 1282 wist zijn zoon, graaf Floris V, zijn stoffelijk overschot terug te vinden, maar niet zonder slag of stoot: Hoogwoud werd geplunderd en de bevolking werd

voor een groot deel uitgemoord door de Hollanders. Willem II werd begraven in de Abdi van Middelburg.

Abdi van Middelburg

'Plattegrond van de grafnis met grafzerk van de Rooms koning Willem II in de Koorkerk te Middelburg'.